

L'IQT a Europa: diferents afectacions davant de la crisi

Eloi Moya

Sociòleg i investigador de la Fundació La Fàbrica

L'Indicador de Qualitat del mercat de Treball (IQT) a les diferents regions europees ha estat una mostra clara de com la crisi ha afectat cadascuna d'elles. Les regions capdavanteres mostren més solidesa per afrontar la recessió que els mercats amb una qualitat menor. Catalunya manté la desena posició, però mostra signes de pèrdua de qualitat del mercat de treball pel que fa a l'accés al treball i la integració de col·lectius amb dificultats.

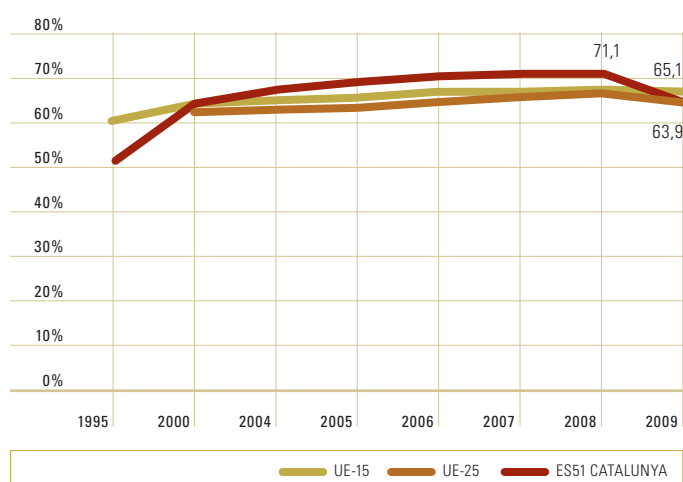
L'Indicador per la Qualitat del mercat de Treball en diverses regions europees ens serveix per portar a terme una comparativa entre territoris amb característiques semblants al mercat laboral català. La comparativa europea ens ajuda a obrir les dades de Catalunya a la resta d'Europa i poder comprovar la situació del nostre mercat de treball respecte de l'entorn europeu¹.

Enguany s'ha cregut pertinent plantejar una anàlisi partint d'uns patrons de resultats que simplifiquen l'extensa mineria de dades present a l'IQT. Els resultats d'aquesta estratificació de les regions ens mostren els diferents efectes que la recessió econòmica provoca en el conjunt de la Unió Europea. Les diferents velocitats que adopten les regions europees és un reflex de la varietat d'universos laborals existents. Catalunya forma part dels denominats perifèrics d'Europa, tot i la distància relativa amb els països més crítics.

Catalunya manté la desena posició que va assolir en el rànquing l'any 2008, tot i la forta recessió que s'està vivint en l'actualitat. La principal diferència amb la resta de regions és l'alta volatilitat de la seva ocupació i el creixement intens de l'atur. En conseqüència, alguns indicadors fonamentals per a la qualitat del mercat de treball d'aquest any, com l'accés al treball i la integració de col·lectius amb dificultats, mostren una forta caiguda cap a signes negatius.

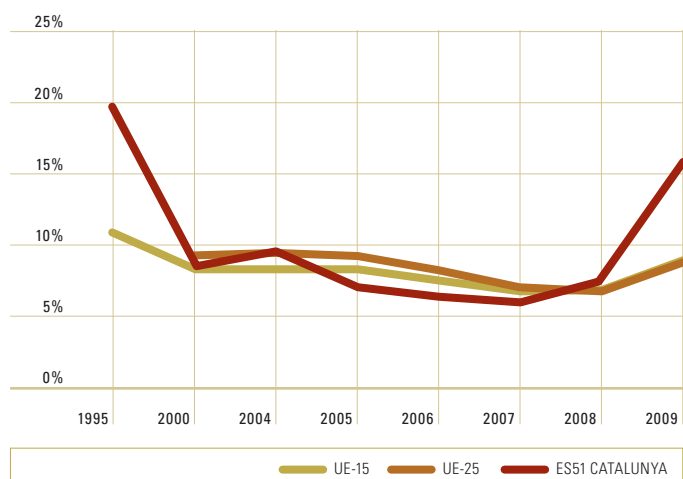
¹ Cal assenyalar que les dades analitzades per a l'IQT d'Europa fan referència a l'any 2009 encara que s'editi a l'Anuari de 2010. La complexitat de les dades que s'exploten aquí (moltes d'elles provinents de l'Eurostat) fan que fins a principis de 2011 no es pugui plantejar una anàlisi amb gairebé totes les dades de les regions europees escollides.

GRÀFIC 1.
OCUPACIÓ A LA UNIÓ EUROPEA I CATALUNYA,
EN PERCENTATGE

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

GRÀFIC 2.
ATUR A LA UNIÓ EUROPEA I CATALUNYA,
EN PERCENTATGE

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

Les regions europees estan patint la dura recessió econòmica global amb una afectació directa en els nivells d'atur i ocupació. La caiguda de l'ocupació és intensa i l'increment mitjà del nombre de persones aturades registrades per l'Eurostat és de tres punts percentuals.

Tot i la tendència generalitzada, les regions mostren diferents caigudes i recuperacions en l'atur i l'ocupació.

És per això que podem parlar de diferents ritmes de recuperació i estats de la qualitat del mercat laboral europeu dins del context de recessió econòmica.

La primera posició aquest any la registra Zuid-Nederland (Països Baixos), que millora les xifres positives que tant Småland med Öarna (Suècia) com Baden-Württemberg (Alemanya) mostren malgrat el context de crisi. D'aquestes tres capdavanteres, la regió de Suècia és la que està patint amb més intensitat el cicle recessiu de l'economia i reflecteix taxes baixes d'ocupació i un augment de l'atur. En canvi, les dues altres regions es mantenen i milloren sensiblement en l'accés al treball.

TAULA 1. RÀNQUING DE L'IQT EUROPEU

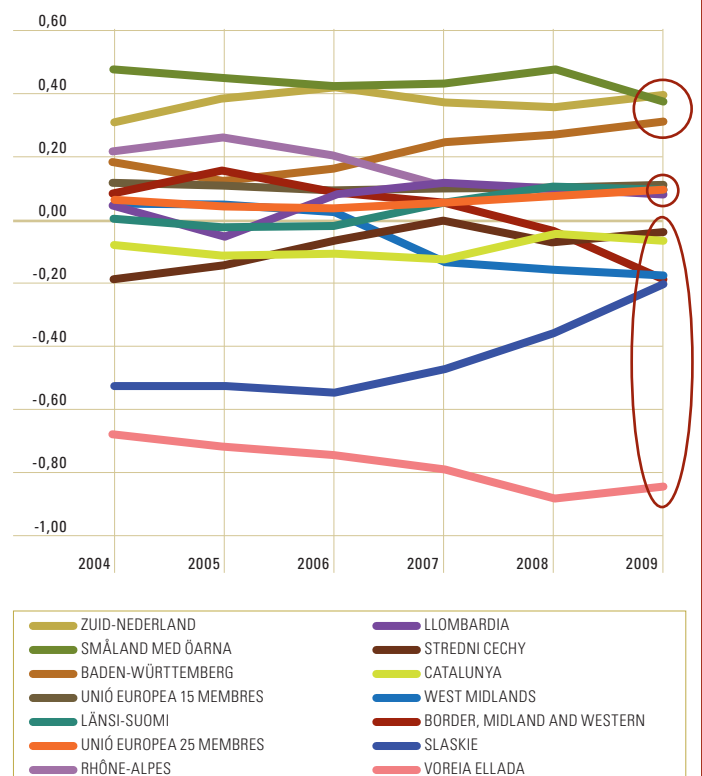
Posició 2009	REGIÓ
1	Zuid-Nederland
2	Småland med Öarna
3	Baden-Württemberg
4	Unió Europea 15 membres
5	Länsi-Suomi
6	Unió Europea 25 membres
7	Rhône-Alpes
8	Llombardia
9	Stredni Cechy
10	Catalunya
11	West Midlands
12	Border, Midland and Western
13	Slaskie
14	Voreia Ellada

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

Qualitat del mercat de treball de les regions europees

Aquest any s'ha considerat oportú per a l'anàlisi agrupar en tres grups les regions europees amb certa proximitat en la seva puntuació global en l'IQT. La selecció s'ha regit partint de la seva posició en el rànquing i la seva evolució, fet que ens ajuda a interpretar i observar tendències significatives per a la relació de Catalunya amb la resta d'Europa. Les xifres sintètiques dels grups en la majoria de casos es mostren en estrats semblants en atur, ocupació, atur juvenil, subocupació i taxes de pobresa, entre altres.

GRÀFIC 3. EVOLUCIÓ DE LES QUALIFICACIONS GLOBALES EN LA QUALITAT DEL MERCAT DE TREBALL PER REGIONS I ANYS

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

Les regions Zuid-Nederland, Småland med Öarna i Baden-Württemberg encapçalen el grup capdavanter en qualitat del mercat de treball, sobretot pel que fa referència a (vegeu taula 2):

- ocupació (75% de mitjana) ;
- atur (oscil·la entre el 3 i el 9%);
- atur juvenil del 9,3% ;
- ocupació estrangera del 63%;
- subocupació del 16%;
- llocs de treball sense qualificació del 9%;
- taxa de pobresa del 13%².

2 La taxa de pobresa fa referència a les persones amb ingressos sota el llindar de pobresa. Es consideren persones amb ingressos sota el llindar de pobresa les persones amb uns ingressos disponibles equiparats per sota del 60% de la mediana nacional d'ingressos disponibles equiparats (després de les transferències socials).

Tot un conjunt de xifres que són les més positives de les registrades en l'indicador sintètic d'Europa i mostren una solidesa en el mercat de treball dins del context recessiu. No obstant això, cal dir que la regió sueca ha patit una davallada significativa en ocupació i atur que contraresta els bons resultats holandesos i alemanys.

En un punt entremig s'agrupen les regions de Länsi-Suomi (Finlàndia), Rhône-Alpes (França) i Llombardia (Itàlia). Uns territoris amb unes xifres globals positives però properes a la franja del zero. Entre aquestes regions hi ha les mitjanes europees dels 15 i 25. Així doncs, mantenen una modesta qualitat del mercat de treball a partir de:

- ocupació (el 66%);
- atur (més proper a les regions capdavanteres amb el 8%);
- atur juvenil (és del 10,7%³);
- subocupació (el 21%);
- llocs de treball sense qualificació (el 10%);
- taxa de risc de pobresa (el 15%).

Tal com s'ha dit, les xifres coincideixen amb les mitjanes europees malgrat que en alguns casos, com el nombre de llocs de treball sense qualificació, Rhône-Alpes té un percentatge elevat (11,6%) i molt proper a Catalunya (13,6%), la regió amb la taxa més alta. No obstant això, en altres dimensions de l'IQT es mostren diferències importants entre aquestes tres regions. Un altre exemple el detectem en la protecció social de Llombardia (Itàlia), que se situa a les darreres posicions –just al contrari de les altres dues.

Tot i així, el grup més heterogeni és el tercer. Aquest grup amb una qualitat del mercat de treball més deficient i amb els resultats globals en signe negatiu el formen Stredni Cechy (República Txeca); Catalunya; West Midlands (Regne Unit); Border, Midland and Western (Irlanda); Slaskie (Polònia) i, lluny d'aquestes, Voreia Ellada (Grècia). Països amb indicadors en llindars baixos, com l'ocupació en el 62%, una taxa d'atur de l'11% (Catalunya es desmarca amb un 16%), l'atur juvenil de l'1%, la subocupació del 23% (Catalunya es diferencia i

TAULA 2. QUADRE DE LES AGRUPACIONS DE REGIONS EUROPEES

	OCUPACIÓ	ATUR	ATUR JUVENIL	OCUPACIÓ ESTRANGERA	ATUR DE LLARGA DURADA	SUBOCUPACIÓ	LLOCS DE TREBALL SENSE QUALIFICACIÓ	TAXA DE POBRESA
NL Zuid-Nederland	75%	6%	9,3%	63%	1%	16%	9%	13%
SE Småland med Öarna								
DE Baden-Württemberg								
FI Länsi-Suomi	66%	7,7%	10,7%	59%	2%	21%	10%	15%
EU15 Unió Europea 15 membres								
EU25 Unió Europea 25 membres								
FR Rhône-Alpes								
IT Llombardia								
CZ Stredni Cechy	62%	11%	11%	55%	3%	23%	9%	20%
ES Catalunya								
UK West Midlands								
IE Border, Midland and Western								
PL Slaskie								
GR Voreia Ellada								

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

³ Länsi-Suomi, com també Småland med Öarna tenen l'atur juvenil més alt (18%) i es diferencien molt del grup al què pertanyen. Com a tercera regió amb més atur juvenil els segueix Catalunya amb un 17,4%.

obté un 38%), els llocs de treball no qualificats (un 9%) i la taxa de pobresa (20%).

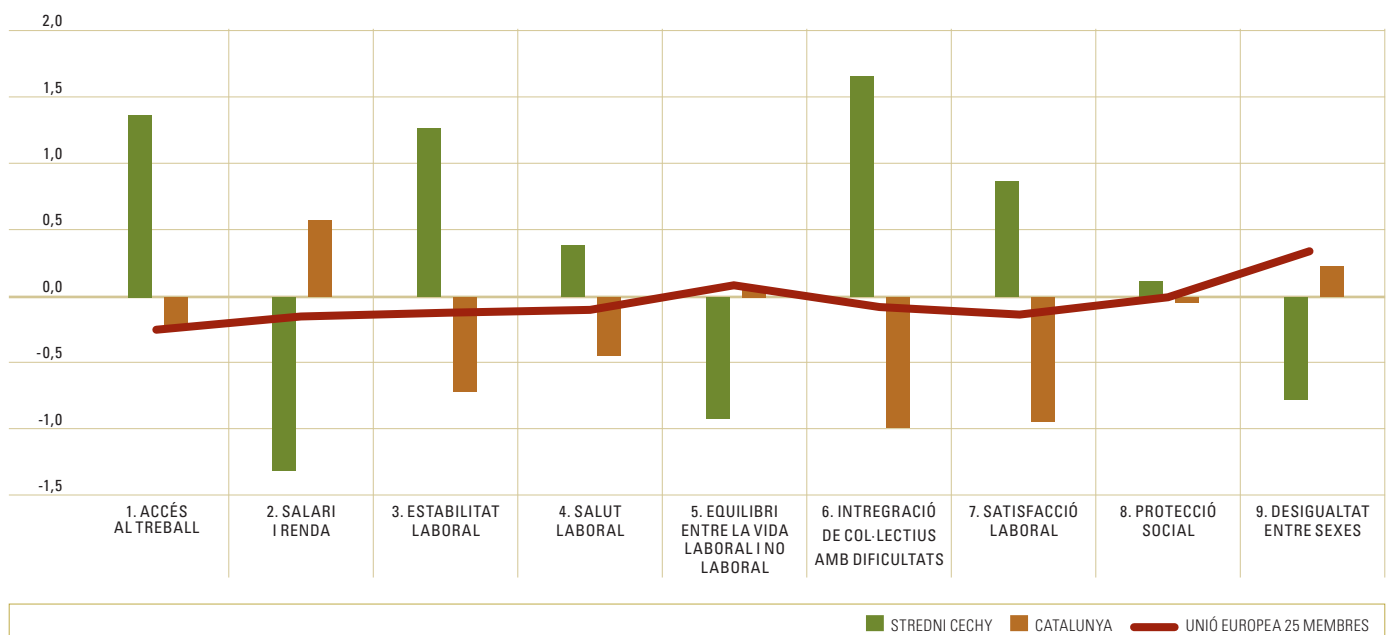
Cal dir però que dins aquest darrer grup es distingeixen tres subgrups. En les millors posicions se situen les regions de Catalunya, amb una puntuació de -0,07, i Stredni Cechy (Txèquia), amb una puntuació de -0,04. Malgrat la seva proximitat en puntuació global, la realitat d'una regió i l'altra són força distants i, per tant, no comparteixen les mateixes mancances en el mercat de treball. El seu creixement econòmic accelerat, molt estretament lligat al creixement alemany, es reflecteix en el bon grau d'ocupació del país, tot i el baix PIB per càpita que registra la regió txeca.

Stredni Cechy és una regió amb força contrastos. Per una banda té una ocupació creixent i amb taxes altes (68%) si es té en compte el context de recessió econòmica, un atur relativament baix (4,1%) si ho comparem amb Catalunya (16%) i Baden-Württemberg (5%), i una temporalitat laboral baixa (amb un 5,5%). Per altra banda, destaca l'ocupació de població estrangera que se situa en el 80% (la regió que segueix és Baden amb un 65%). En canvi, en salaris i equilibri entre la vida laboral i no laboral es col·loca en les pitjors posicions del rànquing. Malgrat això, la taxa de pobresa és la més baixa de les regions estudiades (9%).

El següent subgrup el configuren les regions anglosaxones: West Midlands i Border, Midland and Western (puntuació global: -0,18 i -0,19 respectivament). Són dos territoris amb una davallada progressiva i intensa cap a les darreres posicions del rànquing dins del període estudiat. L'any 2004, aquestes regions se situaven en posicions mitjanes altes del rànquing i en l'actualitat tenen indicadors que donen pistes de la greu precarització del mercat laboral. Sobretot pel que fa referència a l'accés al treball (una baixa ocupació, el 60% i un elevat atur, d'un 16% de mitjana). Conseqüentment, la integració en el mercat laboral de col·lectius amb dificultats com els i les joves i les persones a l'atur des de fa més d'un any (un 15% d'atur juvenil i un 3,7% de persones amb atur de llarga durada) i la baixa ocupació de la població estrangera (51%) registren signes negatius. La davallada en el període analitzat mostra una tendència preocupant a reduir la qualitat del mercat laboral. La regió polonesa, Slaskie (amb una puntuació de -0,20), també s'inclou en aquest grup per la seva puntuació global propera, però manté una tendència creixent i per tant no s'ajusta a la realitat baixista de les regions anglosaxones malgrat l'enregistrament d'uns nivells semblants en molts indicadors.

Finalment, a molta distància podem observar la regió grega de Voreia Ellada, amb taxes d'atur elevades

GRÀFIC 4. PUNTUACIÓ DE CADA DIMENSIÓ DE L'IQT DE CATALUNYA I STREDNI CECHEY (2009)

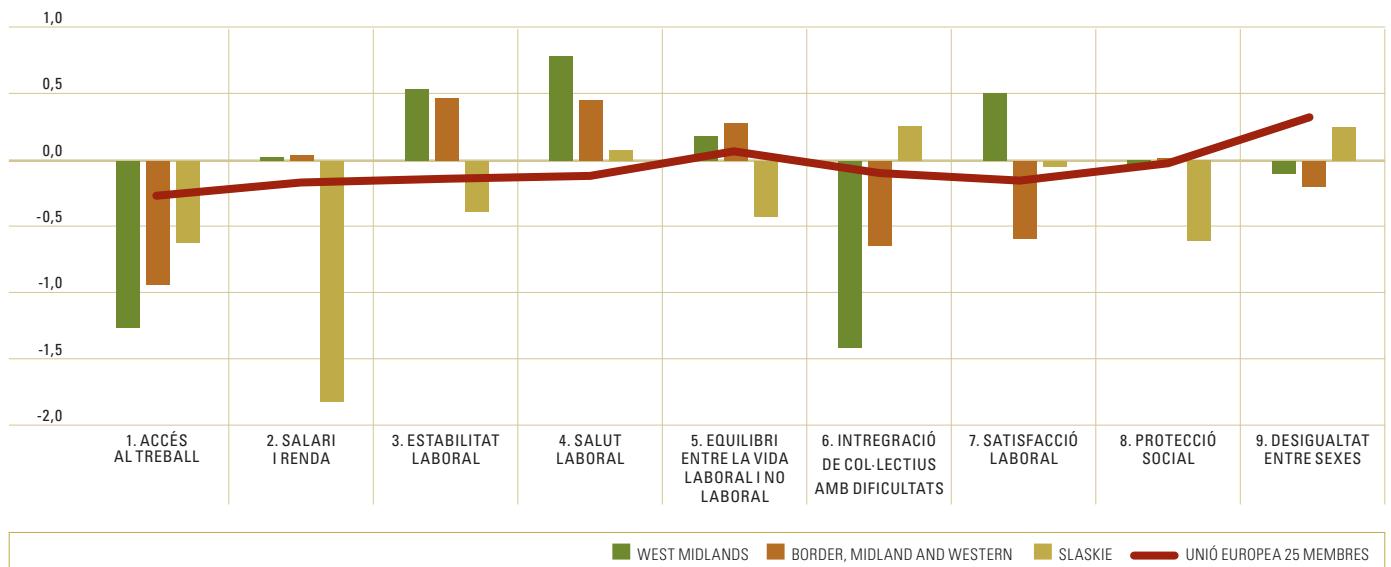

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

molt semblants en tots els anys d'estudi i que se situen al voltant del 10% i una baixa ocupació (60%) també mantinguda a nivells baixos. A més, ha assolit les pitjors

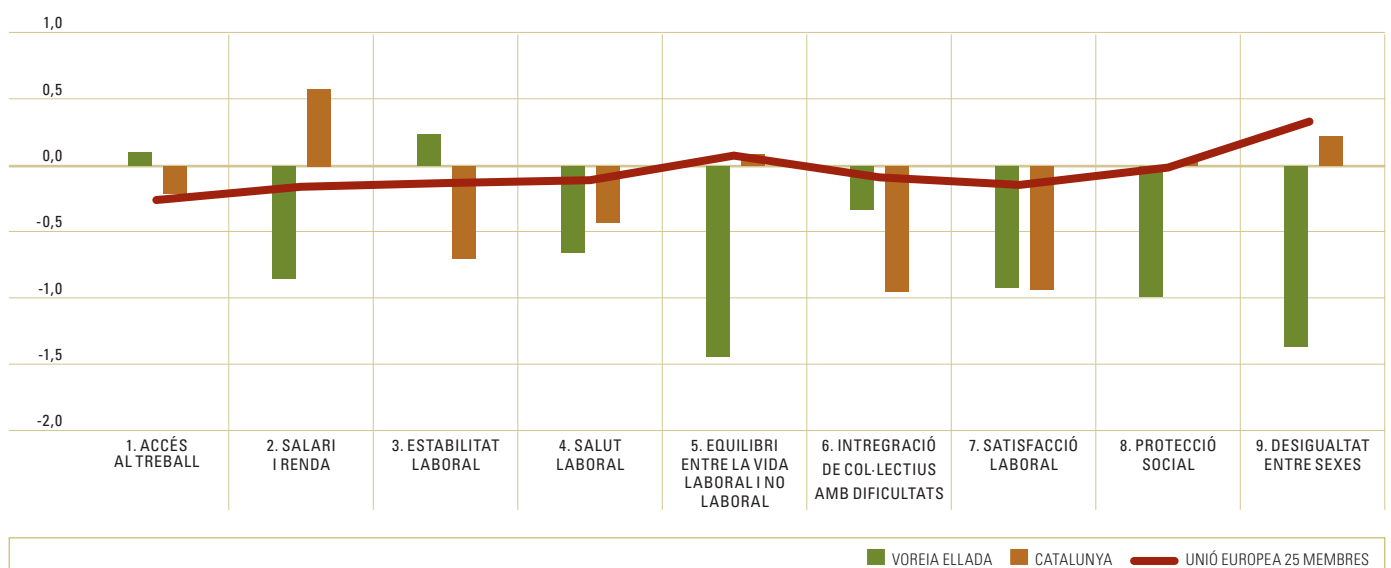
puntuacions de les regions estudiades en protecció laboral, sobretot pel que fa referència a la taxa de pobresa, la satisfacció laboral i l'estrès a la feina.

GRÀFIC 5. PUNTUACIÓ DE CADA DIMENSÍO DE L'IQT DE WEST MIDLANDS, BORDER, MIDLAND AND WESTERN I SLASKIE (2009)

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

GRÀFIC 6. PUNTUACIÓ DE CADA DIMENSÍO DE L'IQT DE CATALUNYA I VOREIA ELLADA (2009)

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

Mobilitat de les regions europees

Les regions que presenten més mobilitat dins del rànquing són Småland med Öarna, Baden-Württemberg i Rhône-Alpes. La davallada, sobretot pel que fa a l'ocupació i l'atur, de la regió de sueca la porta a deixar la seva primera posició, que passa a ser encapçalada per la regió neerlandesa, Zuid-Nederland, atesa la seva alta solidesa en l'accés al treball i la baixa xifra d'atur. Baden-Württemberg consolida la seva tercera posició que fins al 2006 havia estat per a la regió francesa de Rhône-Alpes. La baixa ocupació (en concret de la població estrangera i la de temps complet) ofereix part de l'explicació de la davallada francesa en el rànquing. Altres regions que convergeixen en una puntuació i amb una gran mobilitat en els anys d'anàlisi però amb tendències diferents són les esmentades anglosaxones i la polonesa, Slaskie.

Finalment, les regions amb menys mobilitat són Llombaria, Catalunya i Voreia Ellada, tres territoris amb diferents nivells de qualitat en el seu mercat laboral. Només la regió italiana es manté en xifres positives. Catalunya se situa per sota del zero i Voreia Ellada molt lluny de les xifres positives i distanciada de la resta de regions europees.

Estat de Catalunya

Catalunya té alguns indicadors enganxats a posicions realment desfavorables; aquests es transformen en constants que caracteritzen la precarietat del mercat laboral català. En concret, parlem de taxes molt distanciades de la resta

de regions com la temporalitat⁴, la subocupació, els llocs de treball sense qualificació, la taxa de risc de pobresa i l'accidentalitat, entre altres. Aquests indicadors l'arrosseguen a estrats negatius abans del període de recessió i com es pot suposar no han millorat en l'actualitat.

Cal assenyalar que es registren algunes millores sensibles pel que fa a l'estabilitat laboral i la desigualtat entre sexes encara que estan estretament relacionades amb l'acomiadament massiu de les persones treballadores en contractació temporal, el que fa modificar els registres de temporalitat a la baixa. Alhora, l'intens procés d'ajustament d'activitats amb molta presència masculina emmascara els resultats laborals en desigualtat de sexes. És per això que la millora detectada en els registres de l'IQT d'aquest any queda relativament aigualida.

Tenint en compte el *background* del mercat laboral català esmentat anteriorment, hi ha dimensions de l'IQT que són cabdals i molt bàsiques per a la qualitat del mercat de treball que, a partir de l'inici de la recessió econòmica, han anat empitjorant. La destrucció d'ocupació i l'alt atur registrat condicionen en forta mesura altres indicadors de l'IQT. Encara que altres regions europees repuntin en el nombre de persones a l'atur, l'increment

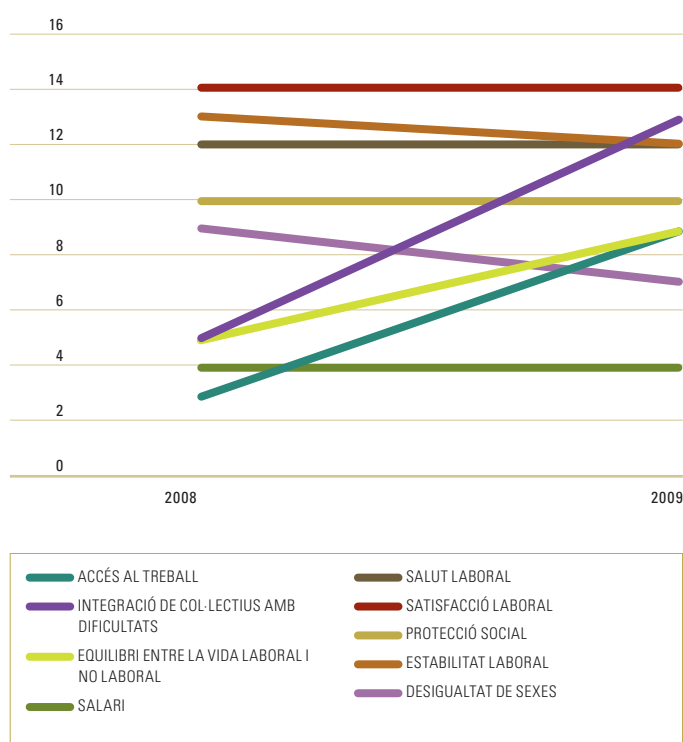
⁴ Els alts registres de temporalitat catalans els comparteixen i superen les regions dels països escandinaus, Lånsi i Småland. Els alts nivells de temporalitat en una o altra regió tenen afectacions diferents en el mercat de treball. El seu mercat de treball manté una certa seguretat (reflectit entre altres en els percentatges d'ocupació i l'atur de llarga duració) i la temporalitat no ha de relacionar-se necessàriament amb la precarietat. En el cas català, però, la relació de la temporalitat i la precarietat és estreta segons la majoria d'estudis del món del treball i fonamenta la segmentació laboral catalana.

TAULA 3. EVOLUCIÓ EN EL RÀNQUING EUROPEU DE CATALUNYA SEGONS LES DIMENSIONS DE L'IQT.

EVOLUCIÓ		DIMENSIONS	RÀNQUING			
			2008		2009	
			Ordre rànquing	Puntuació	Ordre rànquing	Puntuació
EMPITJORAMENT	↓	ACCÉS AL TREBALL	3	0,52	9	-0,22
		INTEGRACIÓ DE COL·LECTIUS AMB DIFICULTATS	5	0,29	13	-0,97
		EQUILIBRI ENTRE LA VIDA LABORAL I NO LABORAL	5	0,25	9	0,06
MANTENIMENT	=	SALARI	4	0,56	4	0,57
		SALUT LABORAL	12	-0,52	12	-0,44
		SATISFACCIÓ LABORAL	14	-1,08	14	-0,05
		PROTECCIÓ SOCIAL	10	-0,11	10	-0,03
MILLORA	↑	ESTABILITAT LABORAL	13	-1,19	12	-0,71
		DESIGUALTAT DE SEXES	9	-0,04	7	0,22

Font: La Fàbrica, elaboració a partir de dades de l'Eurostat. *European Union Labour Force Survey*.

GRÀFIC 7.
MOBILITAT DE CATALUNYA EN LES POSICIONS DE CADA DIMENSIÓ DE L'IQT D'EUROPA

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IQT Europa.

català sobresurt tan clarament de la resta de regions que mostra una tendència negativa desfavorable en la qualitat del treball.

Així doncs, podem observar una davallada intensa en dues de les variables importants de l'IQT (accés al treball i integració de col·lectius amb dificultats), un fet que reflecteix la feble resistència de l'estructura del mercat laboral configurat en el cicle de creixement econòmic anterior a la recessió.

Si ens centrem en l'accés al treball podem veure com Catalunya passa de la tercera a la novena posició només en un any (vegeu el gràfic anterior). L'explicació recau, en gran part, en el descens en més de 7 punts que ha patit l'ocupació. La segona caiguda (la regió d'Irlanda) es manté propera, però les dues són distants a les mitjanes europees. Podem observar a la següent taula com la regió sueca també registra una baixada significativa, encara que es diferencia pels percentatges elevats d'ocupació en el seu territori (Catalunya passa del 71% al 64% de per-

sones ocupades, en canvi, Småland med Öarna es queda amb un 74% de població ocupada). Aquest fet, afegit als registres d'atur que, amb molta diferència, han estat els més creixents d'aquest any entre totes les regions europees analitzades, demostra la feble estructura del mercat de treball. Catalunya passa de tenir un atur del 7,6% al 16%. Pel que fa a l'ocupació a temps complet (57%), tot i que ha baixat una posició, continua mantenint-se entre les primeres posicions del rànquing.

TAULA 4. EVOLUCIÓ DE L'OCUPACIÓ I L'ATUR ENTRE 2008 I 2009

	CREIXEMENT OCUPACIÓ (%)	CREIXEMENT ATUR (%)
ES Catalunya	-7,16	8,32
IE Border, Midland and Western	-6,79	7,50
UK West Midlands	-3,71	6,00
SE Småland med Öarna	-4,11	4,28
FI Länsi-Suomi	-2,32	2,99
FR Rhône-Alpes	-1,87	2,99
EU25 Unió Europea 25 membres	-1,28	2,06
EU15 Unió Europea 15 membres	-1,38	2,05
CZ Stredni Cechy	-0,61	1,42
IT Llombardia	-0,77	1,19
GR Voreia Ellada	-0,30	1,07
NL Zuid-Nederland	-0,36	0,81
DE Baden-Württemberg	0,18	0,69
PL Slaskie	0,73	0,54

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

En conseqüència, empitjora la integració de col·lectius amb dificultats per a la inserció al món laboral com són els i les joves (de 15 a 24 anys), les persones aturades de llarga durada i les persones estrangeres. L'augment de l'atur dels joves puja 9 punts més i se situa en el 17,4%. Cal destacar les altes taxes de les regions escandinaves en atur juvenil relacionades en certa manera amb el procés de reajustament de llocs de treball d'alta qualificació i contractació pública. Dos espais en el qual el col·lectiu jove escandinau està molt representat.

L'atur de llarga durada creix dos punts, un fet preocupant per l'espiral negativa que es genera per al col·lectiu que el configura. Les persones en aquesta situació cada vegada veuen com s'agreuja més la seva situació, sobretot

a causa del desànim que provoca el risc d'exclusió (laboral i social) per part dels ocupadors i el baix percentatge d'aquestes persones en formació i qualificació. D'aquesta manera, la repercussió social es pot transformar en un atur estructural amb solucions complexes i costoses.

Finalment, l'ocupació de persones estrangeres cau 13 punts i registra xifres poc optimistes, ja que gairebé la meitat de la població estrangera en edat de treballar està aturada. Una realitat que situa moltes famílies estrangeres en una posició crítica per la seva forta dependència en les rendes salarials i pel seu feble coixí familiar i xarxes socials de recolzament. Així, la població estrangera pot ser utilitzada com a eina per a la competitivitat interna donada la seva situació fràgil i vulnerable.

Aquestes xifres catalanes formen part de les més negatives de les regions que s'estudien en aquest indicador i, per tant, apunten cap a una davallada en la qualitat del mercat laboral. Tal com s'ha comprovat, l'alta volatilitat de l'ocupació respecte a les altres regions europees –que mantenen una major estabilitat, tot i el context de recessió econòmica de la zona– fa trontollar molts dels elements importants per a la qualitat del mercat de treball català.

TAULA 5. INDICADORS QUE CONFIGUREN LA INTEGRACIÓ DELS COL·LECTIUS AMB DIFICULTATS EN EL MERCAT LABORAL, 2009

REGIÓ	TAXA ATUR JOVES	TAXA D'ATUR DE LLARGA DURADA (ACTIUS); %	TAXA D'OCUPACIÓ DE LA POBLACIÓ IMMIGRANT; %
SE Småland med Öarna	18,1	0,8	62,0
FI Länsi-Suomi	18,0	1,3	58,2
ES Catalunya	17,4	3,4	55,5
UKG West Midlands	16,3	4,1	48,1
IE Border, Midland and Western	13,7	3,3	56,4
EU15 Unió Europea 15 membres	9,2	2,9	60,3
EU25 Unió Europea 25 membres	8,8	2,9	60,4
FR Rhône-Alpes	8,6	2,5	54,6
GR Voreia Ellada	7,5	4,5	62,2
PL Slaskie	6,3	1,4	55,3
IT Llombardia	5,5	1,7	65,2
NL Zuid-Nederland	5,4	0,8	62,4
CZ Stredni Cechy	4,6	0,7	80,5
DE Baden-Württemberg	4,1	1,6	65,4

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

Pel que fa a l'equilibri laboral i no laboral, l'empitjorament es detecta principalment en el nombre de persones treballadores a temps parcial que volen treballar a temps complet. Aquest any d'anàlisi (2009) el percentatge ha tornat a augmentar, fet que modifica la bona posició que havia registrat fins a aquest moment.

TAULA 6. PERSONES TREBALLADORES A TEMPS PARCIAL QUE NO TROBEN FEINA A TEMPS COMPLET (%)

Regió	2007	2008	2009
GR Voreia Ellada	67,3	65,0	66,5
IT Llombardia	31,8	33,5	38,5
ES Catalunya	29,4	28,0	37,1
FI Länsi-Suomi	29,2	31,2	31,0
FR Rhône-Alpes	27,9	29,6	25,9
SE Småland med Öarna	27,9	27,9	29,6
PL Slaskie	27,7	19,4	19,5
EU25 Unió Europea 25 membres	22,3	25,0	24,9
EU15 Unió Europea 15 membres	22,2	25,3	25,0
IE Border, Midland and Western	21,3	16,4	35,3
DE Baden-Württemberg	12,8	12,6	12,3
CZ Stredni Cechy	12,1	11,0	13,5
UKG West Midlands	11,0	11,0	15,1
NL Zuid-Nederland	4,9	4,6	5,9

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Eurostat, *European Union Labour Force Survey*.

En canvi, pel que fa a la jornada laboral, aquesta se situa per sota de les mitjanes europees (40,2 hores setmanals ambdues). En les jornades asocials (treballar en dissabte, diumenge, de nit o amb un sistema de torns) Catalunya manté una segona posició amb un 28% d'assalariats que treballen habitualment en aquest tipus de jornades. Una xifra que només supera la regió alemanya de Baden Württemberg. L'impacte de la maternitat i la paternitat⁵ en el treball català se situa en una bona posició (cinquena). En canvi, els ocupats i ocupades que es mostren insatisfets amb la compatibilitat entre les hores de treball i les responsabilitats familiars i socials fora de la feina tenen un percentatge elevat (un 24% de persones insatisfetes, la mitjana europea és del 20%⁶).

5 Diferència en punts percentuals entre la taxa d'ocupació de la població de 25 a 44 anys amb fills d'entre 0 i 6 anys i la taxa d'ocupació de la resta de la població de la mateixa franja d'edat.

6 Dades basades en l'*European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Third and Fourth surveys on European Working Conditions)*.

Conclusions finals

La recessió econòmica ha tingut diferents evolucions i afectacions en els territoris europeus analitzats. La solidesa de la qualitat del mercat de treball de les regions ha estat un element distintiu per a la resistència de la crisi i, fins i tot, per començar-ne a sortir enfortits. És a dir, s'ha comprovat com dins del cicle recessiu, les regions amb un mercat laboral sòlid en qualitat han tingut una afectació menys agressiva que altres regions amb una qualitat del mercat de treball més feble, com és el cas de Catalunya, que mostra grans tensions en les taxes i dificultats en la sortida d'aquest escenari.

L'empitjorament que ha sofert l'accés al món del treball a Catalunya ha estat desproporcionat respecte a les altres regions i demostra com el creixement econòmic basat en activitats tan dèbils en estructura i amb baix valor afegit no ha consolidat un mercat solvent sinó que s'ha desplomtat amb gran intensitat i ha destruït molta de l'ocupació creada.

L'ocupació i el baix atur són elements fonamentals, necessaris i que condicionen gran part de la qualitat del mercat laboral. L'IQT ens mostra la relació entre la qualitat i els percentatges en l'accés al treball. Es comprova en les xifres d'ocupació de Zuid-Nederland (76% d'ocupació), la regió amb més qualitat de l'IQT d'aquest any, i Baden-Württemberg, que també es caracteritza per tenir una ocupació alta (75%). Tot i haver notat la crisi amb més intensitat, Småland med Öarna manté el 74% d'ocupació i per tant, totes elles mantenen una qualitat del mercat de treball.

L'accés al treball repercuteix en moltes altres dimensions per valorar la qualitat del mercat de treball. En les primeres regions del rànquing tenen feina tres de cada quatre persones en edat de treballar, tant amb contracte temporal com a temps parcial o complet (a Catalunya, 2,5 persones de cada quatre treballen). D'aquesta manera, es redueix l'atur general, com també el de llarga durada, un dels indicadors per valorar el risc d'exclusió social.

Ara bé, Catalunya ja portava endarreriments en altres vessants no tan centrades en l'accés al treball i més orientades en l'equitat social i la qualitat d'aquest treball. És a dir, tot i la importància de l'ocupació en la valoració de la qualitat del mercat de treball, el salari, l'equilibri entre la vida laboral i no laboral, la satisfacció laboral i les taxes per indicar el grau de protecció social completen la valoració d'un mercat de treball de qualitat. La compatibilitat laboral i personal del mercat de treball neerlandès i alemany se situen en les primeres posicions. La satis-

facció laboral també reflecteix bones posicions per sota de les mitjanes europees. En aquesta vessant, Catalunya presenta la seva pitjor cara, ja que es col·loca a l'última posició en relació a la satisfacció al treball. L'adequació entre treball i formació, l'índex de subocupació i els llocs de treball no qualificats (14%) estan en xifres negatives. En termes de protecció social, té una taxa de risc de pobresa molt alta (19,5%), que només supera la regió grega.

L'IQT d'aquest any reflecteix una divisió entre les regions europees basades en la seva qualitat del mercat de treball. La solidesa amb la qual les regions capdavanteres han afrontat la recessió ha exemplificat com la competitivitat pot anar acompanyada d'una qualitat en el mercat de treball. Tot i les diferències en les relacions laborals dels països capdavanteres en l'IQT europeu, es pot comprovar que la sortida de la crisi ha enfortit les regions on la qualitat del mercat de treball era més positiva. A mesura que la qualitat ha anat baixant, la recessió ha provocat més desgavell en tots els indicadors de qualitat valorats i no s'observen signes clars de creixement; al contrari, afebleixen l'estructura laboral.

La qualitat del mercat de treball és una punta de l'iceberg que ens ajuda a observar les tendències que es van modelant a Europa. El treball de fons consisteix en canviar el model de producció i ocupació, ja que acabaran per determinar la qualitat que s'anirà assolint. Tal com s'ha comprovat, hi ha una relació entre la qualitat del mercat de treball i el model de producció i competitivitat; per això val la pena treballar conjuntament i rigorosament a fi d'assolir un creixement econòmic sòlid que generi qualitat en el mercat de treball mitjançant la millora de l'accés al treball i la qualitat dels llocs de treball.